

EXTRACTES

Almansa 1707

JOAN F. MIRA

Sense memòria, no hi ha existència verdaderament humana, ni en la vida dels individus, ni en la dels pobles. Els moments crucials de la història, són els que ens fan ser allò que som. I en el cas dels valencians, els fets del 1707 han determinat la nostra història contemporània: una batalla perduda, la supressió institucional del país, la incorporació a Castella. Recordar-ho, per tant, és també projectar un futur diferent.

Sin memoria, no hay existencia verdaderamente humana, ni en la vida de los individuos, ni en la de los pueblos. Los momentos cruciales de la historia son los que nos hacen ser aquello que somos. Y en el caso de los valencianos, los hechos de 1707 han determinado nuestra historia contemporánea: una batalla perdida, la supresión institucional del país, la incorporación a Castilla. Recordarlo, por tanto, es también proyectar un futuro diferente.

Sans la mémoire, il n'y a point d'existence vraiment humaine, ni dans la vie des individus, ni dans celle des peuples. Ce sont les moments cruciaux de l'histoire qui nous donnent l'identité. Dans le cas des valenciens, les événements de 1707 ont déterminé notre histoire contemporaine : une bataille perdue, la suppression institutionnelle du pays, l'incorporation à Castille. S'en souvenir c'est aussi projeter un devenir différent.

Without memory, there is no truly human existence, neither in the lives of individuals, nor in the lives of peoples. Crucial moments in history make us what we are. In the case of Valencians, the events of 1707 have determined our contemporary history: a lost battle, the institutional suppression of the country, the annexation to Castille. To remember it, therefore, is also to project a different future.

El dret foral valencià abolit el 1707

VICENT GARCIA EDO

El treball és una aproximació als Furs i als Privilegis del Regne de València a l'època foral, abolits com a conseqüència de la promulgació del Decret de Felip V de 1707, així com a les principals manifestacions de la literatura jurídica vinculada a aquestes fonts legislatives, que amb aquest motiu van deixar de tenir sentit.

Este trabajo es una aproximación a los Fueros i a los Privilegios del Reino de Valencia en la época foral, abolidos como consecuencia de la promulgación del Decreto de Felipe V de 1707, así como a las principales manifestaciones de la literatura jurídica vinculada a estas fuentes legislativas, que con este motivo dejaron de tener sentido.

Ce travail est une approche aux anciens Fors et Privilèges de Valence, abolis à la suite de la promulgation du Décret de Philippe V de 1707; c'est aussi une approche aux plus importantes manifestations de la littérature juridique liée à ces sources législatives, qui perdirent avec cela leur sens.

The work is an approach to the Jurisdiction and Privileges in Valencian Kingdom during the period when this region made use of them. They were abolished as a consequence of the promulgation of king Philip V's royal decree, in 1707. The work also shows the main juridical literature statements linked to theses legislative sources, which for this reason left off making.

Tot plegat valencians: l'estructura en transformació o la modernització del País Valencià

MODEST BARRERA AYMERICH

En l'any que és commemorat el tres-cents aniversari de la desfeta d'Almansa, bo és replantejar-se algunes qüestions sobre l'evolució de la societat en general, i de la valenciana en particular. Des d'aquesta perspectiva hem volgut subratllar, en primer lloc, la importància que té el concepte de reproducció social per poder entendre, així millor, les forces de fusió i fissió de la societat valenciana, més si cal quan en aquesta sempre s'ha enregistrat una accentuada dissociació entre propietat i explotació. Aquesta característica és la que, en segon lloc, ens ha fet centrar també el nostre treball en la idea de modernitat, tan estimada pels corrents il·lustrats, que un cop deslligada d'altres conceptes com els de creixement i desenvolupament, ens posa sobre la importància de la integració i vertebració dels valencians al voltant de les ciutats i dels mitjans de comunicació.

En el año en que se conmemora el trescientos aniversario del descalabro de Almansa, bueno es replantearse algunas cuestiones sobre la evolución de la sociedad en general, y de la valenciana en particular. Desde esta perspectiva hemos querido subrayar, en primer lugar, la importancia que tiene el concepto de reproducción social para poder entender mejor las fuerzas de fusión y fisión de la sociedad valenciana, más si cabe cuando en ésta siempre se ha registrado una acentuada disociación entre propiedad y explotación. Esta característica es la que, en segundo lugar, nos ha hecho centrar también nuestro trabajo en la idea de modernidad, tan estimada por las corrientes ilustradas, que una vez desligada de otros conceptos como los de crecimiento y desarrollo, nos presenta la importancia de la integración y vertebración de los valencianos alrededor de las ciudades y de los medios de comunicación.

Dans l'année commémorant le trois-centième anniversaire de la défaite d'Almansa, il est convenable de reconsidérer quelques questions sur l'évolution de la société en général, et tout particulièrement de la valencienne. Dès ce point de vue, on a essayé tout d'abord de souligner l'importance du concept de reproduction sociale afin de mieux comprendre les forces de fusion et de fission de la société valencienne, surtout parce que celle-ci a souffert une forte dissociation entre propriété et exploitation. C'est cette caractéristique qui, deuxièmement, a dirigé notre travail sur l'idée de modernité, si estimée des courants du Siècle des lumières ; une fois détachée des concepts de croissance et de développement, cette idée de modernité nous présente l'importance de l'intégration et de l'organisation des valenciens par rapport aux villes et aux médias.

In the year that we commemorate the three hundred anniversary of the defeat of Almansa is good to reconsider some questions about the evolution of the society in general, and of the Valencian one in particular. From this perspective we have wanted to underline, in the first place, the importance that has the concept of social reproduction to be able to understand the coalition forces of the Valencian society better, more if it fits when in this society always registered an accented dissociation between property and exploitation. This characteristic is the one that, in second place, we have made the work in the idea of modernity, so dear for the cultured ones, that once untied of other concepts like those of growth and development, it locates us on the importance of the integration and the structuring of the Valencian people around the cities and means of transport and communication.

El creixement dels valencians des de la batalla d'Almansa

JOAN SERAFÍ BERNAT I MARTÍ

Aquest treball planteja una lectura ràpida de l'evolució demogràfica del País Valencià, des de la guerra de Successió fins a l'actualitat. Després d'explicar la gran crisi que va generar la confrontació militar, analitza l'evolució del nombre d'habitants, descrivint les diferents conjuntures i els seus factors explicatius. A continuació s'observa la canviament demo-geografia valenciana, per concloure amb una breu síntesi dels trets poblacionals actuals.

Este trabajo plantea una lectura rápida de la evolución demográfica del País Valenciano, desde la guerra de Sucesión hasta la actualidad. Después de explicar la gran crisis que generó la confrontación militar, analiza la evolución del número de habitantes, describiendo las diferentes coyunturas y sus factores explicativos. A continuación se observa la cambiante demo-geografía valenciana, concluyendo con una breve síntesis de los rasgos poblacionales actuales.

Ce travail présente une lecture rapide de l'évolution démographique du Pays Valencien, depuis la guerre de Succession jusqu'à l'actualité. Après une explication de la crise qui génère la confrontation militaire, on y analyse l'évolution du nombre d'habitants, en décrivant ses diverses conjonctures et ses facteurs explicatifs. Ensuite, on y observe une démo-géographie changeante, et on conclue avec une brève synthèse à propos des traits actuels concernant sa population.

This paper discusses the demographic evolution in the Land of Valencia from the War of the Spanish Succession to nowadays. On the one hand, the paper focuses on the main causes for the military confrontation. On the other hand, the paper analyses the evolution of the population, describing the different conjunctures and the reasons for its transformations. Finally, the work examines the Valencian demogeographic changes, and describes the characteristics of the present population.

Les incerteses de l'agricultura del País Valencià en el segle XXI

JAVIER SORIANO

L'agricultura del País Valencià ha canviat radicalment en els tres darrers segles. Tot i que conserva en part el potencial econòmic, ben és cert que la reducció del nombre d'agricultors i l'espai conreat posen en evidència la crisi actual. El futur és incert, però algunes circumstàncies permeten mantenir l'optimisme, ja que aquest sector sempre s'ha caracteritzat per la seua capacitat d'adaptació.

La agricultura del País Valenciano ha cambiado radicalmente en los tres últimos siglos. Aunque todavía conserva parte de su potencialidad económica, lo cierto es que la reducción del espacio cultivado y del número de agricultores evidencia la crisis actual. El futuro está plagado de incertidumbres, pero algunos apuntes permiten mantener el optimismo, porque este sector siempre se ha caracterizado por su capacidad de adaptación.

L'agriculture du Pays Valencien a changé radicalement pendant les trois derniers siècles. Bien qu'elle conserve une partie de sa puissance économique, il est vrai que la réduction de l'espace cultivé et du nombre d'agriculteurs met en évidence sa crise actuelle. L'avenir est plein d'incertitudes, mais quelques circonstances permettent de garder l'optimisme, car une capacité d'adaptation a toujours caractérisé ce secteur.

The agriculture of the País Valencià has changed radically in the three last centuries. Although this activity still conserves part of his economic potentiality, the decrease of the cultivated land and the number of agriculturists demonstrate the present crisis. The future is uncertain, but some notes allow to maintain our optimism because this sector always has been characterized by its capacity of adaptation.

D'un país de base industrial endògena a una economia de serveis dependent

VICENT ORTELLS CHABRERA

El País Valencià ha viscut la industrialització d'una forma més important del que ens pot semblar. La indústria tèxtil i la ceràmica en poden donar fe, tot i que no han relluït tant com les grans indústries d'altres territoris, com ara Catalunya, Euskadi o la conca del Rhur. Ara fem una visió retrospectiva aplegant fins el present, mirant la distribució geogràfica, la base natural i la projecció futura, precisament en un temps on l'economia productiva està en forta crisi front a la transformació creixent i desmesurada del paisatge en benefici d'uns serveis que dependran de la demanda i oferta internacional.

El País Valenciano ha vivido la industrialización de una forma más importante de lo que nos puede parecer. La industria textil y la cerámica pueden dar fe de ello, aunque no han relucido tanto como las grandes industrias de otros territorios, como Cataluña, Euskadi o la cuenca del Rhur. Ahora presentamos una visión retrospectiva hasta llegar al presente, mirando la distribución geográfica, la base natural y la proyección futura, precisamente en un tiempo en que la economía productiva está en fuerte crisis frente a la transformación creciente y desmesurada del paisaje en beneficio de unos servicios que dependerán de la demanda y oferta internacional.

Le Pays Valencien a vécu l'industrialisation d'une manière plus importante qu'il ne semble. L'industrie textile et le carrelage en sont témoins, bien qu'ils n'aient pas tant rayonné comme les grandes industries d'autres territoires, par exemple la Catalogne, le Pays basque ou le bassin du Rhur. Nous en présentons ici une vision rétrospective arrivant jusqu'à nos jours, en considérant sa distribution géographique, sa base naturelle et sa projection dans l'avenir, et cela justement dans un moment où son économie productive subi une forte crise face à la transformation croissante et démesurée du paysage, tout en bénéficiant des services dépendant de la demande et de l'offre internationales.

The País Valencià has lived the industrialization of a form more important of the one that it can seem to us. The textile industry and the pottery can certify, even though they have not shone so much as the big industries of other territories, as Catalonia, Euskadi or the basin of the Rhur. Now we make a retrospective vision getting together fine the present, looking the geographical distribution, the natural basis and the projection future, precisely, in a time where the productive economy is in strong crisis front to the increasing and immoderate transformation of the landscape in the benefit of some services in dependence of the demand and international offer.

El català al País Valencià durant els segles XVIII, XIX i XX

JOAQUIM MARTÍ I MESTRE

En aquest article es tracta de forma sintètica sobre la història de la llengua catalana al País Valencià als segles XVIII, XIX i XX, tant en l'aspecte extern com en relació als canvis lingüístics que es troben en els textos de l'època. S'estudien fenòmens com la pressió del castellà, l'ús popular i culte de la llengua, la consciència lingüística i les reivindicacions i recerques lingüístiques.

En este artículo se trata de forma sintética sobre la historia de la lengua catalana en el País Valenciano en los siglos XVIII, XIX y XX, tanto en el aspecto externo como en relación a los cambios lingüísticos que se encuentran en los textos de la época. Se estudian fenómenos como la presión del castellano, el uso popular y culto de la lengua, la consciencia lingüística y las reivindicaciones i estudios lingüísticos.

Ce travail traite sur l'histoire de la langue catalane à Valence pendant trois siècles : XVIIIe, XIXe et XXe. On fait référence à l'aspect externe de la langue et aussi aux changements linguistiques que l'on trouve dans les textes de l'époque. On étudie la pression de l'espagnol, l'usage populaire et culte de la langue, la conscience linguistique et les apologies et études linguistiques.

This paper deals with the history of the Catalan language in València during 18th, 19th and 20th c. The paper also makes reference to the external aspect of the language and to the linguistic changes of that time. It studies the influence of the Castilian language on the Catalan, the popular and cultured language, the linguistic conscience and the vindications and linguistic studies.

El valencià en l'església: 1707-2007

VICENT CANET I LLIDÓ

Felip V va respectar els concordats vigents i no va abolir els furs eclesiàstics, per això el decret de Nova Planta no va tindre una incidència directa sobre l'ús del valencià a l'església valentina. No obstant, de forma indirecta sí hi va influir, potenciant el procés castellanitzador que ja venia donant-se amb anterioritat. Pauta, aquesta, que arriba fins el concili Vaticà II i que, increïblement, no millora en els anys posteriors al mateix.

Felipe V respetó los concordatos vigentes y no abolió los fueros eclesiásticos, por eso el decreto de Nueva Planta no tuvo una incidencia directa sobre el uso del valenciano en la iglesia valentina. No obstante, de forma indirecta sí influyó, potenciando el proceso castellanizador que ya venia dándose con anterioridad. Pauta, ésta, que llega hasta el concilio Vaticano II y que, increíblemente, no mejora en los años posteriores al mismo.

Philippe V respecta les concordats en vigueur et n'abolit pas les fors ecclésiastiques ; c'est pourquoi le décret de Nueva Planta n'influença pas directement sur l'emploi du catalan à l'église valencienne. Cependant, il y eut une influence indirecte qui renforce le processus de « castilianisation » déjà existant. Cette conduite arrivera jusqu'au concile Vatican II, sans aucune amélioration pendant les années suivantes.

Philip V respected the concordats in force and did not abolish the ecclesiastical privileges. Thus the Nueva Planta decree had no direct impact on the use of the Valencian language in the Valencian Church. Nevertheless it did have an indirect influence, favouring the process of castilianization which had started beforehand. This situation continues until the Second Vatican Council and, surprisingly, it is not altered in the years to follow.

A 300 anys d'Almansa i 30 de Volem l'Estatut!

VICENT FRANCH I FERRER

Aquest article presenta la derrota d'Almansa des d'una perspectiva desmitificadora, obligant el lector a reconsiderar certs conceptes transmesos a la societat valenciana. Tot presentant panoràmicament l'evolució política valenciana al llarg d'aquests 300 anys, s'aborden les fites històriques cabdals, al costat de la desmemòria i el meninfotisme valencians, i es presenta el repte principal del segle XXI: donar sentit i projecció històrica a l'autogovern i recrear una identitat col·lectiva perduda.

Este artículo presenta la derrota de Almansa desde una perspectiva desmitificadora, obligando al lector a reconsiderar ciertos conceptos transmitidos a la sociedad valenciana. Además de presentar panorámicamente la evolución política valenciana a lo largo de estos 300 años, se abordan los principales hitos históricos, al lado de la desmemoria y el «pasotismo» valencianos, y se presenta el reto primordial del siglo XXI: dar sentido y proyección histórica al autogobierno y recrear una identidad colectiva perdida.

Cet article présente la défaite d'Almansa à partir d'un point de vue démythificateur, obligeant le lecteur à reconsidérer certains concepts transmis à la société valencienne. Suite à une présentation panoramique de l'évolution politique valencienne tout le long de ces 300 ans, on y aborde quelques jalons historiques, ainsi que l'amnésie et l'indifférence endémiques valenciennes. On y présente toutefois le défi primordial du XXIe siècle : reprendre l'esprit et la projection historique du gouvernement autonome et recréer une identité collective perdue.

In this article defeat at the battle of Almansa is demythologized, which forces the reader to reconsider some of the assumptions held and handed down within Valencian society in this respect. An overview is given of the development of Valencian politics over the last 300 years, including both the main historical landmarks, on the one hand, and collective amnesia and indifference, so characteristically Valencian, on the other hand. Finally, the article puts forward the main challenge facing twenty-first century Valencians: endowing self-government with historical projection and meaning, and recreating lost collective identity.